

Referatul

Comisiei 4 – pentru Strategie, dezvoltare instituțională și managementul calității

având în vedere Raportul Rectorului privind starea Universității

Avizat în Ședința Senatului de Joi, 30 mai 2013

Componența Comisiei 4

Prof. Univ. Dr. Valeriu M. Ciucă – F. Drept
Prof. Univ. Dr. Gheorghe Grigoraș – F. Informatică
Prof. Univ. Dr. Dumitru Oprea – F. E. E. A.
Prof. Univ. Dr. Constantin Rusu – F. Geo. Geo. [Președinte Senat]
Conf. Univ. Dr. Ștefan Cojocaru – F. Filosofie
Conf. Univ. Dr. Ovidiu Gavrilovici – F. Psihologie St. Ed. [Președinte Comisie 4 Senat]
Conf. Univ. Dr. Bogdan-Petru Maleon – F. Istorie
Conf. Univ. Dr. Zenovia Olteanu – F. Biologie
Lect. Univ. Dr. Ilie Cătălin Știrbu – F. E. F. S.
Stud. Diana Rusu – F. Filosofie

Mulțumiri pentru sprijinul în consultările premergătoare realizării referatului

- Membriilor Biroului Senat
- Prof. univ. dr. Vasile IȘAN, Rector
- Prof. univ. dr. Dumitru OPREA, Senator, membru Comisia 4 Senat, FEAA
- Prof. univ. dr. Henri LUCHIAN, Prorector
- Prof. univ. dr. Ovidiu-Gabriel IANCU, Prorector
- Prof. univ. dr. Cătălin TĂNASE, Prorector
- Prof. univ. dr. pr. Gheorghe POPA, Prorector
- Ing. Bogdan-Eduard PLEȘCAN, Dir. Gen. Admin.
- Prof. univ. dr. Dinu AIRINEI, Decan FEAA
- Conf. univ. dr. Costel ISTRATE, Prodecan FEAA
- Ec. dr. Cornelia MEDELEANU, Dir. Gen Admin. Adj.

Referatul Comisiei 4 pe marginea Raportului realizat de prof. dr. pr. Gheorghe Popa a fost realizat prin contribuția membrilor Comisiei 4 a Senatului – cu precădere a dlui. Prof. univ. dr. Dumitru Oprea (FEAA), dnei. Conf. Univ. Dr. Zenovia Olteanu (F. Biologie), și a dlui. Conf. Univ. Dr. Ștefan Cojocaru (F. Filozofie). Pe lângă aceștia au avut o contribuție importantă și membrii Biroului Senat, în frunte cu Președintele Senatului, dl. prof. univ. dr. Constantin Rusu.

Pentru finalizarea acestuia au avut loc serii de consultări cu o serie de colegi din conducerea executivă, începând cu dl. prof. dr. pr. Gheorghe Popa și continuând cu dl. Prof. univ. dr. Vasile Ișan (Rector), dl. Prof. univ. dr. Henri Luchian (Prorector), dl. Prof. univ. dr. Ovidiu-Gabriel Iancu (Prorector), dl. Prof. univ. dr. Cătălin Tănase (Prorector), dl. Ing. Bogdan-Eduard Pleșcan (Dir. Gen. Admin.), dl. Prof. univ. dr. Dinu Airinei (Decan FEAA), dl. Conf. univ. dr. Costel Istrate (Prodecan FEAA) și dra. Ec. Cornelia Medeleanu (Dir. Gen Admin. Adj.).

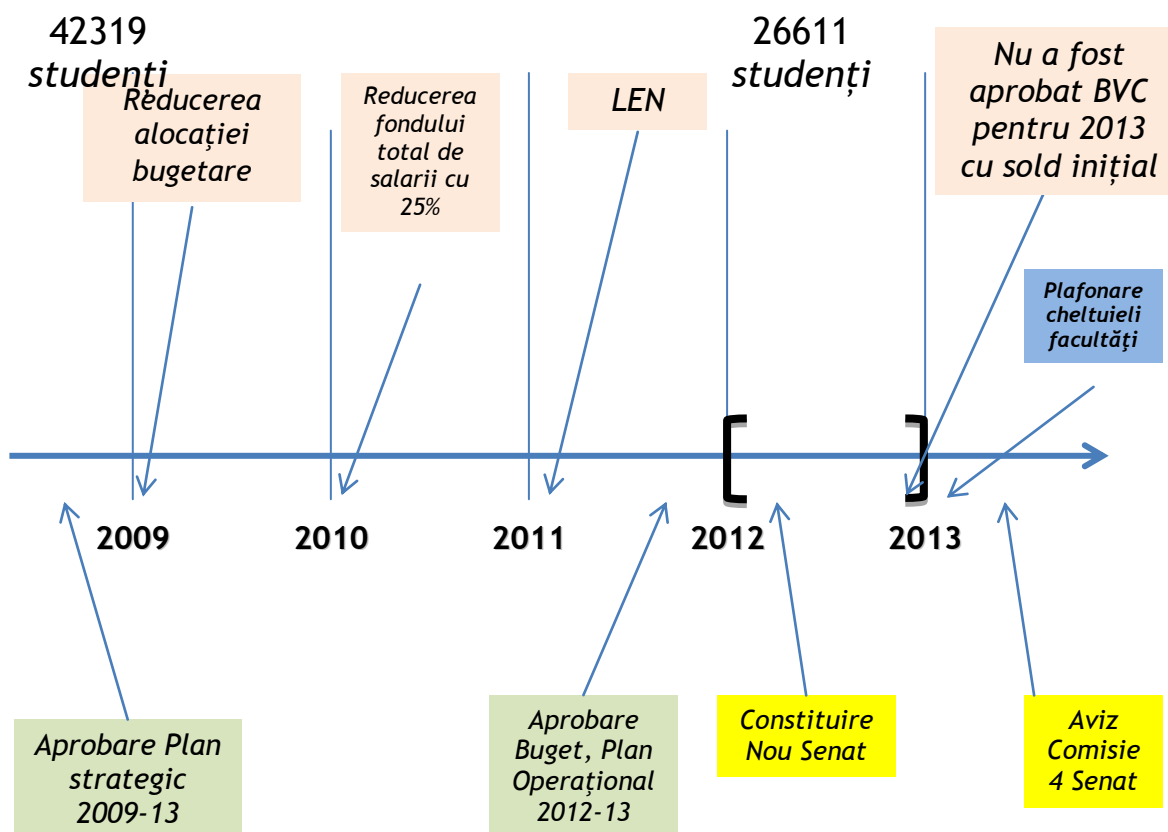
Raportul de activitate pentru anul calendaristic 2012 din partea Prorectoratului Dezvoltare instituțională și asigurarea calității cuprinde 2 pagini și are anexate 5 documente (28 de pagini). Raportul cuprinde două capitole, primul, cu o serie de precizări preliminare și al doilea, cu descrierea obiectivelor realizate în 2012 (Biroul de investiții; Serviciul gestionarea patrimoniului; Departamentul de management – proiecte fonduri structurale; Departamentul de asigurare a calității). Anexele cuprind obiectivele de investiții (inclusiv acelea nerealizate din lipsă de fonduri), lucrările semnificative realizate în cadrul Serviciului gestionarea patrimoniului, proiectele finanțate din fonduri structurale și europene la care UAIC este partener sau coordonator, și situația și evoluția veniturilor și plăților, bilanțul contabil, contul de rezultat patrimonial, precum și note explicative la situațiile financiare la data de 31 decembrie 2012.

I. Contextul perioadei evaluate (2012)

Pentru corecta apreciere a rezultatelor am considerat necesar să realizăm o contextualizare a perioadei la care se face referire (2012). Astfel, trebuie să luăm în considerare întreaga perioadă la care face referire Planul strategic 2009-2013 al UAIC (realizat la finele anului 2008). În 2009, ca efect al crizei economice, s-a produs reducerea alocației bugetare (ianuarie 2009). În acel moment, UAIC avea 42319 studenți. La începutul anului 2010 s-au operat reduceri ale fondului total de salarii cu 25% prin intervenție guvernamentală. La începutul anului 2011 a apărut Legea 1/2011, a Educației Naționale care a produs o serie întreagă de efecte, inclusiv cele care au condus la noi alegeri pentru Senatul UAIC (datorită incompatibilității membrilor din conducerea executivă) în februarie 2012. La finele anului 2011 au avut loc, în cadrul Senatului de atunci, aprobarea bugetului și a planului operațional 2012-13. După februarie 2012 la UAIC funcționează un "nou" Senat. Universitatea avea în acel moment 26611 studenți. Spre finele anului 2012 a apărut situația în care nu s-a mai putut aproba bugetul de venituri și cheltuieli (BVC) cu sold inițial pentru 2013 unul din factorii care a condus la impunerea, de către executiv, a plafonării cheltuielilor pe facultăți la nivelul veniturilor. (Fig. 1).

Fig. 1. Diagrama cronologică a unor aspecte contextuale față de perioada raportată (cu paranteze pătrate, în figură).

Alte evenimente care au avut un efect asupra realizărilor din perioada raportată, direct sau indirect, sunt marcate în tabelul 1. Masificarea învățământului superior a influențat programele de studii prin apariția studenților cu taxă cu începere din 1998. Din 2002 s-a realizat un proces treptat de fidelizare al personalului didactic de la UAIC. Criza economică din 2008 a început să erodeze baza de venituri a personalului UAIC cu începere din 2009, prin reducerea alocației bugetare de către MEC, reducerea fondului total de salarii cu 25% (L118/2010), reducerea normelor la maxim două și plata cu ora pentru a doua normă (ca efect al aplicării LEN1/2011), pierderea unor variate sporuri ca urmare a efectelor L284/2010. În această perioadă numărul de studenți ai UAIC a scăzut cu 37% (cel mai mult a scăzut numărul studenților cu taxă, 61%), afectând finanțarea de bază prin contract cu MEC și, de asemenea, a existat și un efect al ierarhizării universităților din România în finanțarea pe 2012, în condițiile în care numărul de posturi didactice la UAIC a crescut de la 1387 cu 26%, între 2008 și 2013.

Tabelul 1. Principalele evenimente cu efect asupra realizărilor din perioada raportată (anul 2012)

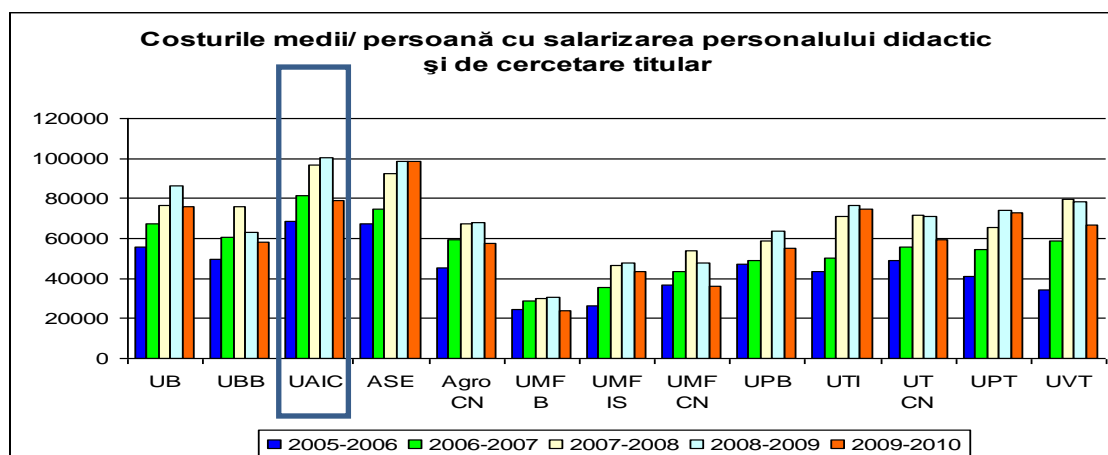
1998	Apariția studenților cu taxă
2002	Introducerea salarizării diferențiate (didactic și administrativ); introducerea sporului de confidențialitate (fidelizarea cadrelor didactice la UAIC)
2008	Aprobarea planului strategic 2009-13
2009	Reducerea alocației bugetare de către MEC
2010	Reducerea fondului total de salarii cu 25% (L118/2010)
2011	LEN 1/2011; maxim 2 norme; a doua normă în regim de plata cu ora
	Legea 284/ 2010 CADRU - salarizare (pierdere sporuri)
	Aprobarea bugetului pe 2012 și a Planului Operațional 2012-2013
2012	Alegeri Senat (“Noul Senat” – fără persoanele cu funcții de conducere, majoritari în Senatul anterior)

În acest context putem remarca faptul că efectele crizei economice și măsurile de austeritate, coroborate cu efectele reducerii demografice și a reformelor din învățământul superior (prin LEN1/2011) au condus la un climat coroziv financiar pentru anul 2012.

Pentru a realiza o imagine comparativă, la nivel național, vom prezenta și o serie de rezultate ale unor studii naționale documentate în raportul de autoevaluare al UAIC pentru anul 2012, în figurile care urmează.

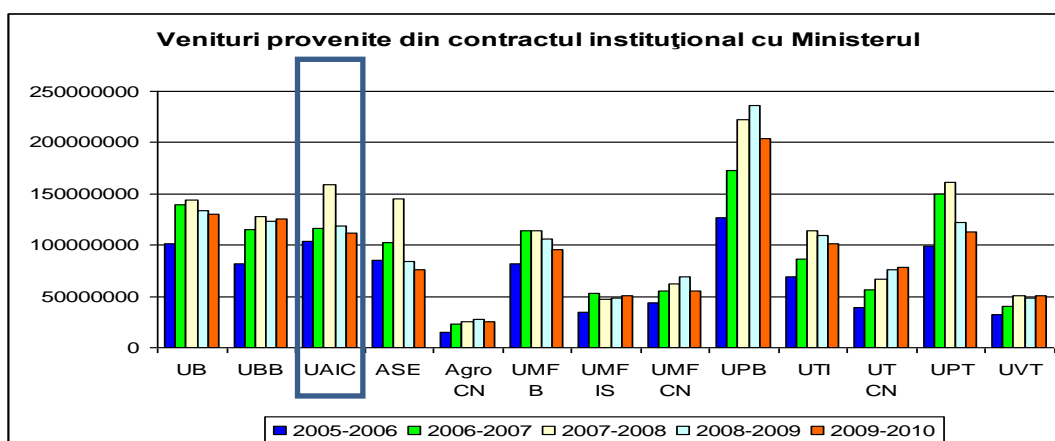
Fig 2. Costurile medii/persoană cu salarizarea personalului didactic și de cercetare titular

Sursa: Raportul de autoevaluare UAIC

Din Fig. 2 se observă faptul că în intervalul 2005-2010 costurile cu salarizarea acuză șocul crizei economice și a măsurilor de austeritate dar și faptul că UAIC a avut, în tot acest interval, costuri ridicate cu personalul didactic și de cercetare (pe locul I în țară, cu excepția anului 2009-2010 când costurile medii au scăzut semnificativ, fiind depășite doar de ASE București).

Fig. 3. Veniturile provenite din contractul instituțional cu Ministerul

Sursa: Raportul de autoevaluare UAIC

În Figura 3 se poate observa că UAIC are venituri comparabile cu ale universităților membre în Consorțiul "Universitaria" (pe locul III, după UB și UBB), printre cele mai mari din România.

Acest venit este proporțional cu numărul de studenți înmatriculați la 1 octombrie în anii pentru care s-au evidențiat, comparativ, veniturile (2005-2010).

Fig. 4. Cheltuielile totale în universități

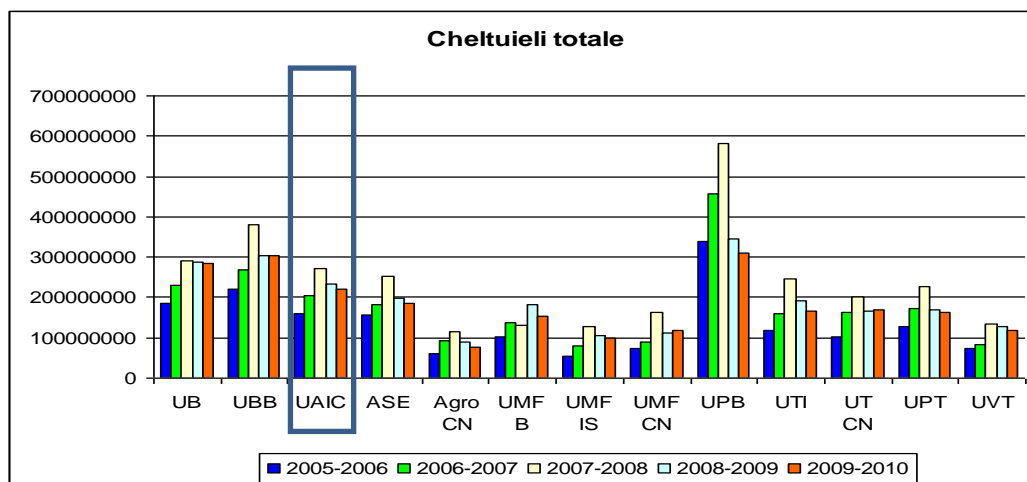

Figura 4 ilustrează similar volumul cheltuielilor totale ale universității noastre în raport cu ale celorlalte universități din România luate în studiu pe perioada 2005-2010.

II. **Observații** pe marginea raportului și **răspunsuri și completări** din partea conducerii executive

Rata de realizare a obiectivelor din planul operațional (95%) – (**cum a fost stabilită această valoare?**)

Neîndeplinirea tuturor obiectivelor justificată prin:

Factori externi

Dificultăți provenite din legislația în vigoare (achiziții publice, în special)

Alocarea unor fonduri bugetare insuficiente pentru investiții

Întârzierea onorării facturilor de rambursare a sumelor investite de UAIC în derularea proiectelor din fonduri structurale

Diminuarea finanțării de bază în urma clasificării domeniilor de studii

(Care este ierarhia acestor factori? Care sunt măsurile luate pentru compensarea/contrabalansarea efectelor?)

Autoevaluarea domeniilor de studii pe 2012 (termen 30 mai)

Armonizarea achizițiilor publice din proiecte cu legislația actuală

(MEN – se prevede un Centru Unic de Monitorizare și Control a proiectelor din fonduri structurale)

Neîndeplinirea tuturor obiectivelor justificată prin:

Factori interni

Scăderea veniturilor proprii UAIC datorită scăderii numărului de studenți (**cu taxă**) **35% (70%)**

28000 total studenți (2012-2013)

42000 total studenți (2007-2008)

Salarii foarte mici personal administrativ (**o dinamică a salariilor minime, medii și maxime pe categorii de personal didactic/non-didactic?**)

Pondere cheltuieli salariale în fondul de salarii (venituri bugetare și venituri proprii):

71% personal didactic, 2% cercetare, 27% administrativ

Comunicare și feedback scăzut în ce privește asigurarea calității (**oportunitate de creștere a transparenței și de continuare a dezvoltării proceselor de asigurare a calității; ce măsuri au fost luate în 2012?**)

Obiective realizate: I. Biroul de investiții. Subdimensionat. Transferare de la Direcția Tehnică la Biroul de investiții

Anexa I. Obiective de investiții.

(care este proveniența alocării din venituri proprii – la Reabilitarea Centralei termice a Cantinei, a bransamentului electric Rarău, a sistemului de evacuare și epurare a apei uzate Rarău, a complexului de sere a Grădinii Botanice, a Consolidării Corpului A – latura Vest?)

- centrala termica cantina - venituri proprii UAIC (prin LEN sunt interzise cheltuieli pentru investiții din bugetul venituri cantina)

- bransament electric și sistemul de evacuare a apelor reziduale Rarău- venituri proprii ale Departamentului de Geografie (toate cheltuielile aferente stațiunilor Rarău, Tulnici, Madârjac, Ștefanești sunt realizate din veniturile proprii ale Departamentului de Geografie)

- sere GB- alocații complementare MEN (buget)

- consolidare corp A, latura Vest - alocații complementare MEN (buget)

Anexa II. Obiective de investiții propuse dar nerealizate (lipsă fonduri)

consolidări, reabilitări imobile, reabilitări din fonduri speciale, proiectări

(există o prioritizare a acestor obiective? Ce măsuri s-au luat pentru sesizarea subfinanțării către finanțator?)

Exista o prioritizare realizată anual. MEC decide însă care obiective vor fi finanțate.

Obiective realizate: 2. Serviciul Gestionarea Patrimoniului.

(fiind cel mai extins serviciu, ar fi utilă o prezentare a numărului de persoane și bugetului de salarii)

Anexa III. 1. Reabilitări; 2. Reparații curente; 3. Servicii pază; 4. Servicii proiectare; 5. Service – inclusiv plată obligatorie (centrale, lift...); 6. Forțe proprii (materiale consumate) – cămine și spații.

(Nu are titlu, nu este precizată ordinea de mărime a sumelor indicate)

(care este ponderea costurilor de gestionare a patrimoniului din fondul Universității și cel al facultăților – pe tip lucrare?)

Reparațiile curente la facultăți sunt susținute de facultăți, cele de la cămine, din fondul cămine-cantină.

(care este evaluarea costurilor pentru fiecare tip de lucrare sau serviciu? – comparativ pe ani)

Costurile rezultă în urma estimării lucrărilor de realizat de către SGP și ele se reflectă în

Caietele de Sarcini pentru fiecare lucrare. Toate lucrările sunt adjudecate prin proceduri OUG

34/2006 privind achizițiile publice

Obiective realizate: 3. Departamentul de Management Proiecte – Fonduri structurale.

(există un proces de evaluare internă a managementului proiectelor?)

Există un proces de evaluare internă a oportunității proiectelor.

Anexa IV. (nu este precizată ordinea de mărime a sumelor indicate; nu este indicată data la care s-au prelevat cifrele prezentate tabelar; ar fi utilă și situația la data raportului - aprilie 2013); (la Fonduri Structurale și Europene – care este cauza respingerii cheltuielilor neeligibile de către auditor? Raport intern există?)

Pentru proiectele pentru care există cheltuieli declarate neeligibile de către organismul intermediar UAIC a contestat decizia și pentru unul din proiecte suntem în proces cu OIM Piatra Neamț (în derulare).

Anexa V.

(Care e valoarea dobânzilor și din ce fond sunt suportate dobânzile la împrumuturi?)

Suma dobânzilor plătite depinde de cât folosim din fondul împrumutat și de timpul de rambursare.

Tabel 2. Evoluția veniturilor pe surse de finanțare (mii lei)

Sursa de finanțare	2008	2009	2010	2011	2012	2008/2012
Venituri proprii taxe și activități	57.198,42	52.633,52	46.426,20	38.298,32	37.953,93	66%
MEC finanțare bază	86.426,51	82.385,00	87.111,49	72.831,78	77.088,36	89%
Venituri cercetare	33.111,58	23.027,05	16.730,13	22.948,54	23.456,59	71%
Finanțare complementară	73.094,97	35.751,76	24.615,41	28.522,22	26.720,39	37%
Microproducție	4.020,07	4.476,30	3.070,26	3.861,07	4.260,06	106%
Fonduri structurale	0	1.983,48	30.689,33	16.813,99	24.612,31	
Programe externe	5.957,62	9.059,03	5.391,54	17.140,90	15.452,30	
TOTAL	268.686,02	221.267,97	225.527,11	210.877,82	220.046,81	81.9%

Tabel 3. Evoluția plăților pe categorii de plăți (mii lei)

Categorie de cheltuială	2008	2009	2010	2011	2012
Personal	137.544,97	142.229,37	133.410,66	106.205,46	110.051,28
Materiale și servicii	48.515,35	41.689,50	43.462,78	37.821,50	43.984,00
Fonduri structurale	0	4.361,74	18.791,16	47.470,03	44.363,31
Burse, transferi	12.118,57	18.525,13	13.169,21	18.537,48	18.424,42
Capital	72.378,12	33.011,86	18.749,14	13.579,68	10.049,61
TOTAL	270.557,01	239.817,60	227.582,14	223.614,14	226.872,62

Din tabelul 2 se evidențiază mai multe aspecte relevante cu privire la veniturile UAIC:

- reducerea veniturilor proprii din taxe și activități între 2008 și 2012 cu 66%, scăderea dramatică apărând în anii 2010 și 2011, mai puțin (sub 1%) în 2012;
- finanțarea de bază a UAIC a crescut în ultimul an (2012 față de 2011) cu 6.5% însă rămâne la 89% față de finanțarea din 2008;
- veniturile din cercetare au ajuns în 2012 la 71% față de cele din 2008;
- finanțarea complementară a scăzut dramatic ajungând la 37% față de cea primită de la MEC în 2008, fiind cu 6.4% mai mică în 2012 față de anul precedent;
- la nivelul microproducției UAIC realizează o creștere de 6 % față de anul 2008 și de 32% față de anul precedent;
- totalul veniturilor UAIC au continuă să fie scăzute față de anul de referință 2008 (81/9%) dar au crescut față de anul precedent, 2011, cu 4.2%.

Din tabelul 3, care indică evoluția plăților, se pot evidenția următoarele aspecte:

- creșterea, cu aproape 3 % a cheltuielilor de personal, în anul 2012, pe fundalul reducerii cu aproape 25% față de anul 2008;

- scăderea până la 91% a cheltuielilor cu materiale și servicii între 2012 și 2008, dar creșterea cu 7% față de ultimul an;
- menținerea la un nivel înalt al plăților în activitățile pe fonduri structurale în ultimii doi ani (peste 40.000.000 lei) de peste 10 ori mai mult ca în 2009 (nonexistente în 2008); aceste plăți suferă întâzieri mari la decontare de către unitățile de management OIMPOSDRU, etc.
- atingerea la doar 14% din cheltuielile de capital față de anul 2008, în 2012, cu 26% mai mici față de anul anterior, 2011 – fapt ce explică seria de obiective de capital nerealizate în 2012;
- totalul cheltuielilor UAIC în 2012 se situează la doar 84% față de 2008, ușor crescută față de cheltuielile anului precedent.

III. Concluzii și recomandări

Considerăm raportul prorectoratului de profil ca fiind un punct de plecare util în exercițiul de avizare din partea comisiei Senatului util în rafinarea raportului și explicitarea surselor acestuia, pe viitor.

Am luat act de turbulențele care produc presiuni asupra universității în termeni de venituri în ultimii 4 ani – după vârful din 2007-2008:

- presiunile schimbărilor demografice negative regionale;
- reducerea numărului de studenți cu taxă;

combinat cu

- păstrarea și chiar extinderea numărului de norme didactice;
- limitările normelor didactice la 2 prin efectul L1/2011;
- funcționarea cu deficit a mai multor facultăți din UAIC;
- diminuarea resurselor financiare prin implicarea fondurilor proprii în susținerea proiectelor strategice (coroborat cu întârzierea decontărilor);
- imposibilitatea utilizării soldului cumulat multianual al UAIC (ca până anul trecut) la realizarea bugetului pe 2013.

Suntem conștienți de efectul recent (2013) al impunerii plafoanelor de cheltuieli pe facultăți, cu toate că exercițiul a fost aplicat, variabil, încă din 2009, fără efectele scontate la multe facultăți.

În urma menținerii, pe cât posibil, a numărului de norme și al costului mediu cu salarizarea pe persoană (cadre didactice și de cercetare - printre cele mai ridicate la nivel național) reducerea bazei de finanțare conduce în prezent la măsuri care ajung la nivelul facultăților și departamentelor cu impact imediat (de la toamna anului 2013) asupra:

- normelor didactice;
- programelor de studii funcționale (sustenabile economic);
- dezvoltării de noi programe de studii;
- politicilor de atragere de noi studenți (inclusiv prin internaționalizare);
- politicilor de extindere a cercetării aplicate (cu contract) și a serviciilor;
- dezvoltării unei culturi a calității în toate procesele universității;

- optimizării resurselor interne ale UAIC – o comunitate a competențelor implicate armonic în creștere și dezvoltare.

Prin urmare, exercițiul Raportului și referatului prezent atestă **o situație financiară DIFICILĂ a universității**, resimțită la toate nivelurile acesteia – individual, de programe, departamental, pe facultăți, și pe Universitate generând necesitatea imperioasă de noi ținte strategice în perspectiva viitorului Plan Strategic 2014-2018 și intervenții tactice în cursul anului 2013.

Cauzele situației dificile prezente (la început de 2013) au rădăcini lungi în trecutul recent (din 2009) și pot fi interpretate ca simptomele crizei globale traduse la nivelul universității – o undă de șoc care ajunge astfel la nivel individual după 4 ani de la debut.

Înțelegerea dinamicii situației financiare a UAIC în ultimii patru ani permite depășirea interpretării fragmentare a importanței unor cheltuieli punctuale. Este imperios necesar să interpretăm execuția bugetară anuală din perspectiva trendurilor diferiților indicatori controlabili și non-controlabili implicați.

Sunt necesare pentru identificare și previzionare timpurie studii și monitorizare, informare și promovare internă de o intensitate și o complexitate crescută, pe măsura turbulențelor cărora trebuie nu numai să le facem față, ci, mai ales, să le utilizăm în dezvoltarea dezirabilă a UAIC. (“Avem o criză bună, să nu o irosim” – din cadrul prezentărilor de la Adunarea Generală Coimbra de la Universitatea Națională a Irlandei din Galway, Irlanda).

Suntem convingși de capacitatea Consiliului de Administrație de a demonstra utilitatea sistemică a unor decizii care pot fi contestabile din unele perspective; suntem convingși, de asemenea, de faptul că efortul de comunicare internă și informare poate fi dublat de o mai mare implicare a talentelor din UAIC.

Între recomandările specifice sugerăm:

– stabilirea și utilizarea unui format pentru realizarea rapoartelor prorectoratelor de profil spre avizarea de către Comisiile de specialitate ale Senatului;

– transmiterea rapoartelor prorectoratelor de profil Comisiilor Senatului până la 15 februarie ale anului în care să fie realizată avizarea, datate și semnate.

– raportul viitor să conțină explicit bugetul UAIC, BVC descentralizat, pe facultăți, precum și pe Departamente, Senat.

- creșterea transparenței prin:

- continuarea exercițiului de avizare de către Comisiile Senatului a rapoartelor de activitate prorectorate de profil și a unor rapoarte cerute în mod expres de Senat
- asigurarea unui proces participativ la dezvoltarea strategiei UAIC (2014-2018) prin implicarea tuturor membrilor comunității UAIC

- explicitarea criteriilor și metodologia de stabilire a plafoanelor de cheltuieli pe facultăți
- introducerea unei clare interdependențe între Rectorat și Senat în contractul de management în privința unor măsuri financiare cu impact la nivelul întregii universități

Considerăm că un astfel de exercițiu este punte pentru contribuții la dezvoltarea unui simț crescut al apartenenței la comunitatea academică și pentru mândria de a fi parte din UAIC.

Întocmit și prezentat în ședința Senatului din 30 mai 2013 de către conf. Univ. dr. Ovidiu Gavrilovici, Președintele Comisiei 4 a Senatului – pentru Strategie, Dezvoltare Instituțională și Managementul Calității.